

Představujeme členy Euroregionu Silesia
aneb
Není Matice slezská jako Matice Slezská

Členy české části Euroregionu Silesia jsou dva subjekty téměř stejného názvu, které se však liší jak svým právním statutem, tak svým posláním. Jedná se o občanské sdružení „Matice slezská“, které je přidruženým členem euroregionu od roku 2000, a svazek obcí s názvem „Mikroregion Matice Slezská“, který se stal členem euroregionu v červenci 2001.

Matice slezská

„Pečujeme o zachování a rozvoj historických, kulturních, uměleckých a národních tradic Slezska.“

Matice slezská je zájmovou a kulturní organizací, která vznikla spojením Matice opavské, založené v roce 1877, a Matice osvěty lidové, působící od roku 1898 na Těšínsku. Ustavující Valná hromada Matice opavské, která se uskutečnila dne 12. února 1877, završila úsilí českých vlastenců o ustavení spolku, který by prosazoval oprávněné požadavky české menšiny v opavské části Slezska u německy smýšlející společnosti i u rakouské státní moci. Její iniciátoři měli před sebou příklad českého národního obrození, které v Čechách proběhlo již o celé půlstoletí dříve, a také zkušenosti již existujících spolků Matice české a Matice moravské i u školských matic v dalších místech rakouské monarchie – Českých Budějovicích, Olomouci, Prostějově a jinde. I přes počáteční materiální a existenční potíže se výbor Matice opavské energicky upnul na realizaci úkolů, které si ve svém programu předsevzal. Tak se již po třech letech podařilo zajistit nezbytné existenční zázemí zakoupením domu v Opavě, který se jako Matiční dům stal centrem českého společenského, kulturního i hospodářského života ve městě a širokém okolí.

Nadějný rozvoj činnosti Matice opavské byl přetržen náhle a tragicky v říjnu 1938. Okupace Sudet a jejich připojení k říši zbavila Matici opavskou všeho majetku a zničila vše, co se dosud podařilo vykonat. Rok 1945 sice přinesl nové oživení, ale dalšímu rozvoji zabránil únor 1948, po němž musela Matice opavská ukončit svou činnost. Krátké oživení nastalo v roce 1968, kdy byla obnovena činnost Matice opavské a po dohodě se Slezskou maticí osvěty lidové působící na Těšínsku se spojila pod novým názvem „Matice slezská“. Tím svou působnost rozšířila na celé historické území českého Slezska. Plány Matice slezské byly tehdy velmi ambiciózní, avšak rok 1972 přinesl na základě politického rozhodnutí komunistických orgánů opětovné ukončení její činnosti.

Teprve zásadní změny po roce 1989 umožnily konečné obnovení života Matice slezské. Z původního majetku byl Matici slezské vrácen opavský Matiční dům, který je dnes centrem její organizační práce. V řadě míst byly obnoveny její odbory, a i když jejich počet zdaleka nedosahuje někdejšího počtu 85 odborů, jsou výsledky Matice slezské za posledních více než

dvacet let dobré. Představují je desítky vydaných publikací, časopis *Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy*, vlastivědné zájezdy, celá řada společenských, osvětových a kulturních akcí, které Matice slezská pořádá a které každoročně obohacují život ve Slezsku. Spolupracuje také s Maticí českou a Maticí moravskou a kontakty udržuje také s Maticí slovenskou či dalšími slovanskými maticemi.

Dnešní doba je zcela jiná než byla před sto či padesáti lety. Matice nemusí zakládat či budovat školy a knihovny, nemusí obhajovat právo na národní jazyk, naši existenci nikdo neohrožuje, nad Čechy ve Slezsku nevisí hrozba odnárodnění či zániku. Přesto nebo snad právě proto má činnost a práce Matice slezské i dnes své opodstatnění.

Významná historie Matičního domu v Opavě se začala psát v roce 1880, kdy se stal matičním sídlem. Matice opavská vlastnila také hostinec v přízemí, který byl vnímán jako ryze český podnik. Opavský týdeník v lednu roku 1909 v článku „Nechodte do německých hospod“ apeloval, aby si „naše vrstvy navykly na návštěvu Matičního domu“. V současné době je Matiční dům opět důstojným sídlem Matice slezské.

Dětský folklórní soubor Slezanek je pravidelným účastníkem mezinárodního festivalu „Slezské dny“, který Matice slezská pořádá vždy v září ve svém národopisném areálu v Dolní Lomné (v Euroregionu Těšínské Slezsko).

<http://www.maticeslezska-opava.cz>

Mikroregion Matice Slezská

Mikroregion Matice Slezská, který je dobrovolným svazkem obcí dle zákona o obcích, vznikl v roce 1999. Jeho název je symbolickým odkazem na historická shromáždění slezského lidu, která se konala na kopci zvaném Ostrá hůrka, zvedajícím se u Háje ve Slezsku, sídla tohoto

mikroregionu. První tábor slezského lidu se zde konal 12. září 1869 a zúčastnilo se ho přes 15 tisíc lidí z celého Slezska, které se hlásilo ke státní jednotě s Moravou a Čechami a pozvedlo svůj hlas proti germanizaci českého školství. Toto první velké shromáždění učinilo z Ostré hůrky známé a významné místo, na kterém se v průběhu 19. a 20. století konala další shromáždění slezského lidu a na kterém byl posléze vybudován Památník slezského odboje.

Od roku 1990 je Ostrá hůrka místem setkávání občanů k významným událostem českého Slezska. V květnu 1998 se zde uskutečnilo setkání k 80. výročí tábora lidu konaného v roce 1918 a součástí tohoto setkání bylo také vyhlášení záměru založit Euroregion Silesia. Mikroregion Matice Slezská se stal členem euroregionu záhy po svém založení a jeho zástupce byl zvolen do užšího vedení české části euroregionu. Mikroregion je také členem Místní akční skupiny Opavsko a od roku 2012 také Národní sítě zdravých měst.

K významným místům Mikroregionu Matice Slezská patří Ostrá hůrka s Památníkem slezského odboje. V 19. a 20. století to bylo místo historických shromáždění slezského lidu a i dnes je tento památný kopec místem setkávání občanů k významným událostem českého Slezska.

Členy mikroregionu je 14 slezských obcí na území mezi Opavou a Ostravou: Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Háj ve Slezsku, Hlubočec, Horní Lhota, Hrabyně, Kyjovice, Mokré Lazce, Nové Sedlice, Pustá Polom, Štítina, Těškovice a Velká Polom. Mikroregion vznikl za účelem zlepšení a prohloubení spolupráce mezi těmito obcemi a také za účelem koordinace společných projektů. Jedním z prvních významných projektů mikroregionu byl vznik integrovaného informačního systému Mikroregionu Matice Slezská. Projekt podpořilo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a v jeho rámci byla vybudována mikroregionální počítačová síť a byla založena místní informační centra připojená k internetu. Mezi další významné projekty patří cyklostezka, která propojila Mikroregion Matice Slezská se sousedním Mikroregionem Hlučínsko, zhotovení digitálních barevných ortofotomap jednotlivých členských obcí a také pasportů komunikací na jejich území.

Na území Mikroregionu Matice Slezská je nyní realizován jeden z nevýznamnějších projektů poslední doby - výstavba nové čtyřpruhové komunikace mezi Opavou a Ostravou, která patří k páteřní síti nejen Euroregionu Silesia, ale celého Moravskoslezského kraje. Tato nová spojnice dvou největších měst euroregionu by měla být dokončena v průběhu roku 2015.

<http://www.maticeslezska.cz>